

Gekleurringde Brandganzen in het Delta gebied - satellietzenders in Rusland!

trend stabiel, terwijl deze op de Oostelijke en Zuidelijke Zandgronden en in Laag-Nederland licht negatief is. De landelijke afname kan ten dele worden verklaard door ontwikkelingen in de eigen broedvogelbevolking (scherpe afname o.a. bekend uit Limburg), maar is toch negatiever dan de landelijke broedvogeltrend. De oorzaak ligt misschien in veranderingen in het overwinteringsgedrag van Zwarte Mezen. In recente jaren zijn omvangrijke invasies uitgebleven, maar is de frequentie van invasies op zich niet afgenomen. Het lijkt erop dat Zwarte Mezen minder geneigd zijn in ons land te blijven overwinteren. Alternatieve verklaringen, zoals afgenomen broedvogelaantallen in de landen van herkomst (waarover weinig bekend is), kunnen niet worden uitgesloten.

Afgaande op de minimale aantallen Zwarte Mezen die dit jaar in september en oktober op de trektelposten werden waargenomen, gaat de komende december-telling vermoedelijk maar weinig Zwarte Mezen opleveren. Niet zo onlogisch bij deze soort, want vorig jaar ging het juist om vette aantallen.

Met dank aan de volgende trektellers voor informatie over het aantal Zwarte Mezen dat in 1997-2003 over hun telpost trok: Guus van Duin (telpost De Vijfhoek, Diemen / Archief Guus van Duin, Vogel-Overleg Diemen), Vincent van der Spek (De Vulkana, Den Haag), Pieter Beeke en Sander Lilipaly (De Nolle, Vlissingen), Herman van den Bijtel (Noordhout, Driebergen), Arjan Boele (de Horde, Lopik) en Fred Hustings (Mulderskop, Molenhoek bij Nijmegen). Kijk voor fraaie doortrekkpatronen ook op www.trektellen.nl.

In het kader van een groot project waarin onderzoekers uit Nederland, Zweden en Rusland samenwerken, en dat als doelstelling heeft de kosten en baten van het broeden op verschillende breedtegraden te analyseren, is dit jaar gedetailleerd veldonderzoek gedaan aan broedende Brandganzen op de Hellegatsplaten. Dit gebied herbergt ruim 500 broedparen, verdeeld over vijf kolonies en fungeert daarnaast als opgroei- en ruigebied voor Brandganzen uit de omtrek. Naast het verzamelen van gegevens over de broedbiologie en de gewichtsdynamiek tijdens het broeden zijn tijdens de slagpenruil in juli 2004 155 volwassen en 154 juvenielen gevangen en voorzien van kleurringen. Dit stelt ons in staat de komende jaren verspreiding, reproductie en overleving van in Nederland broedende Brandganzen nauw-

Foto: Brandganzen vangen op de Hellegatsplaten (Gert Huijzers).

keurig te meten. Uw waarnemingen zijn daarbij van groot belang! Alle vogels hebben een lichtgroene ('mint') ring om de linkerpoot en een gele ring om de rechterpoot. In elke ring is één cijfer of letter, of 1, 2 of 3 horizontale strepen gegraveerd. De kleur van de inscripties is zwart. Waarnemingen van deze vogels kunnen opgestuurd worden naar:

Henk van der Jeugd, Revijsstraat 128, 9721 KW Groningen

email: henk.vanderjeugd@ukgateway.net

Email is de snelste en gemakkelijkste manier om waarnemingen in te dienen. Alle waarnemers ontvangen informatie over de aflezingen.

Waarnemingen van gekleurringde Brandganzen uit het Oostzee-gebied en Rusland kunnen naar hetzelfde adres worden gestuurd. In Rusland zijn tijdens drie expedities naar de baai van Kolokolkova inmiddels meer dan 1000 vogels van kleurringen voorzien, en als klap op de vuurpijl hebben we in augustus 2004 16 vogels met een satellietzender uitgerust. Deze zenden eerst eens per vier dagen uit, en vanaf april laten ze ons elke dag exact weten waar de vogels zijn zodat de voorjaarstrek nauwkeurig in kaart kan worden gebracht. Alle vogels hebben in 2003 en 2004 in ons onderzoeksgebied gebroed, en in 2005 zoeken we ze daar weer op om te kijken hoe het ze vergaat. De zenders zijn in het veld niet zichtbaar, maar een lijstje met de kleurringcombinaties is op verzoek verkrijgbaar, zodat u zelf deze vogels in het veld kunt herkennen.

**Götz Eichorn (Rijksuniversiteit Groningen),
Annelies Pouw (van Hall Instituut
Leeuwarden) & Henk van der Jeugd**